

Olen rengastaja 243 – miksi?

Ilkka Stén

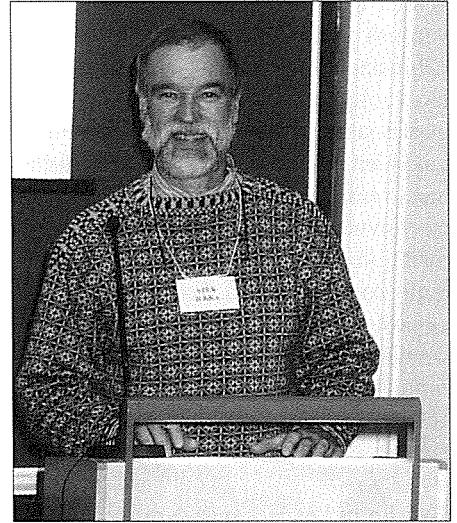
Sain ainutlaatuisen tilaisuuden kehua retostella omaan narsismiini sukeltaen, kun annettu otikkokkaan ei pakota pysymään muussa asiassa kuin itsessäni! Toisaalta vuosikausien seurustelu monien auditoriossa näkyvien ikäornitologioiden kanssa on nostanut juttujen kertomisessa esiin sellaisia arvoja kuin sivupolvekkeet varsinaisesta asiasta, jopa niin, että äärimmilleen vietyinä paras juttu olisi sellainen, jossa sivupolvekkeet vievät niin kauas, etteivät kuulijat kertojasta puhumattakaan enää muista, mistä alunperin oli puhe. Sikäli kuin muistan oikein, Marianne Alopaeus valitsi kirjoittamiskielekseen ruotsin suomen sijasta, koska suomen kieli alkaa viedä mukanaan, ottaa valtaansa ja johtaa kirjoittajaa. Niin, että tätä taustaa vasten vastuu siirtyy kuulijalle/lukijalle, kuten Savossa tavataan sanoa. Koetan nyt näin alkuun kuitenkin vielä pysyä annetussa tehtävässä!

Taustaa

Tiedän hyvin, että tällaisen elämää ihmeellisemmän jutun saa omista kokemuksistaan aikaan kuka tahansa meistä rengastajista, kun vuosien mittaan rengastuskokemuksia ja elämyksiä vähänkin kertyy. Ja kertyyhän niitä. Ylittämättömän esikuvan meille kaikille tarjoaa kuitenkin ja tietenkin legendaarinen Lauri, rengastajarovastimme, rengastajanumero 131, jonka rengastukset lähtevät liikkeelle Päiviö Kuusiston apurengastajana jo kaukaa 1930-luvulta. Laurin rengastajauran pituiseen rengastuskokemukseen pääsevät nyt rengastustaan aloittelevat noviisiuntuvikot vasta vuoden 2060 paikkeilla. Kynäkäyttäjänä ja kokemusten välittäjänä muille rengastajille en kuitenkaan usko vuosisataan mahtuvan toista Laurin veroista.

Yhdellä jos toisellakin meistä on omat esikuvamme, joilta ensimmäiset sytykkeet innostukseemme/tutkimukseemme/harrastukseemme olemme koonneet. Meitä on tietysti varsin monenlaisia rengastajia. On tutkijoita, jotka käyttävät rengastusta menetelmänä ratkottaessa yleisiä ja teoreettisia ongelmia. On johonkin nimenomaiseen lintulajiin perehtyneitä, jotka selvittävät juuri siihen lajiin liittyviä asioita. On ns. sattumarengastajia, talvirengastajia, verkkorengastajia, SSP (Sisämaan SeurantaPyynti) -rengastajia, värirengastajia, kaularengastajia, pöllörengastajia, lintuasemarengastajia, vesilinturengastajia, koskikararengastajia, pähkinähakkirengastajia, petolinturengastajia, kurkirengastajia, kahlaajarengastajia, satelliittiradiorengastajia jne. Enimmät ovat kuitenkin vapaa-aikanaan rengastavia. Rengastajajoukkomme ammattikirjo on laaja, ikäjakauma suuri, vaikka ukkoutuminen saattaa vähän vaivata. Naisia on vähänlaisesti, mutta naisten määrä taitaa kuitenkin hiukan kasvaa. Oma arvioni meistä, ainakin näistä meistä, jotka vuosi vuoden perään kokoonnumme rengastajakokoukseen kertomaan kokemuksistamme ja tapaamaan toisiamme, on, että niistä sytykkeistä, jotka tuonnoin olemme jostakin koonneet, on syttynyt sellainen roihu, että pääsemättömissä olemme. Sisäinen tuli palaa. Koukussa ollaan. Tässä ensimmäinen vastaus otsikon kysymykseen, miksi?

Omasta puolestani sanon, että olen mielelläni koukussa. Olen täysin riippuvainen linnuista, enkä edes yritä sitä peitellä, myönnän auliisti riippuvuuteni. Homma voi alkaa niinkin vähästä kuin minulla: 10.4.1952 Vantaan sillan korvassa nähdystä työttömyydestä. Jäipähän kuitenkin ikuisesti mieleen. Se määräsi koko elämäni suunnan. Lisävauhtia antoi Rinteen Jussi, 208, samoihin aikoihin koukkuun (syöttinä punatulkut vaahteransiemeniä syömässä Eduskuntatalon puistikossa) jäänyt paras kaverini.

BirdLifen kunniapuheenjohtaja Ilkka Stén vietti kevättalvella 2000 60-vuotispäiviään.

Jos pelkää koukkuun jäämistä voi yrittää menetellä kuten Pekka Paavilainen, yksi vanhan Hertsikan Hyddan jengiin kuuluneista Kale Erikssonin kirjureista, johon olen nyttemmin uudelleen tutustunut Mikkelissä. Pekka tuumasi, että porukka alkaa olla liian riippuvaista linnuista ja kun ”normaali” elämä näytti monilla menevän läskiksi, hän päätti tietoisesti pyristellä irti koukusta ja lopetti harrastuksen siihen paikkaan ja kerralla. Nyttemmin n. 30 vuotta myöhemmin Pekka on aloittanut uudestaan lintuharrastuksen ja kiertää mielellään uuden loistokaukoputkensa kanssa Virot ja muut hyvät lintupaikat häpeämättömästi ja mielellään. Psykologimies!

Siitä 12-vuotiaana koulupoikana nähdystä työttömyydestä johti välittömästi meno luonnonsuojeluyhdistyksen lintukurssille. Niitä pidettiin Säätytalolla, jossa oli K. E. Kivirikon lintukokoelma (nykyään Viikissä) ja linnut demonstroitiin täytetyistä linnuista ja lasivitrineissä olevista hienosti sommitelluista linturyhmistä. Luulen, että jo tuolloin sain kuulla seikka-peräisiä selvityksiä rengastamisesta, sillä opettajana oli mm. kuuluisa naurulokki-

rengastaja Olavi Hytönen. Olavi Hytönen on muuten tuoreestikin esillä Leo Lehtosen äskettäin julkaisemassa kirjassa ”Helsingin lintuparatiisi Vanhankaupunginlahdi-Viikki”. Suosittelem luettavaksi. Helsingin ja suomalaisen ornitologian kulttuurihistoriaa!

Nuorena rengastajana 1954–1966

Hytösen rengastusjuttuja joka tapauksessa kuulin opastetuilla linturetkillä Viikissä, Iso- ja Pikku-Huopalahdella. Varsinaisesti kuitenkin rengastuskipinä syttyi eräällä talviretkellä 1954 Hietaniemen hautausmaalla, kun talitiaiset kävivät kädeltä syömässä ja omin silmin nähtiin rengastettuja talitiaisia. Eipä muuta kuin eläinmuseoon renkaitten hakuun. Maisteri Nordström ne muitta mutkitta minulle (silloin sentään jo 14-vuotiaalle) antoi ilman sen kummallisempia muodollisuuksia. Ei edes vanhempien lupaa tarvittu, eikä opettajan suositusta. Renkaat olivat ohuessa narulenkissä, x-renkaita ilman kirjaintunnusta, Björkbodan tehtaitten valmistamia. Siitä vaan sitten rengastamaan. Ja sitä hän on siten piisannut... Tässä toinen vastaus kysymykseen, miksi? Tarvitseeko murrosikäinen poika muuta kuin tällaisen ainutlaatuisen mahdollisuuden päteä ja saada myönnteistä huomiota osakseen?

Ensimmäinen rengaslöytö tuli jo kesällä. Juhlallisissa, koneella kirjoitetussa kirjeessä teititeltiin ja kerrottiin saapuneen ilmoituksen rengastamastanne linnusta, samalla pyydettiin kohteliaimmin ja kiireim-

miten lähettämään rengastustiedot mainitusta A-renkaalla rengastetusta linnusta. Kun löytökirje vihdoinkin tuli, oli kyseessä kottaraisen poikasen löytyminen kuolleen n. 20 m:n etäisyydeltä rengastuspöytämaantieltä. Syksyllä tuli kuitenkin jo ihan oikea löytö kottaraisesta Ekeren-nimiseltä paikalta Belgiasta. Innoissani löysin Otavan Isosta tietosanakirjasta Belgian kohdalta pienen kartan, jossa paha kyllä näkyi Ekeren, sillä seurauksella, että leikkasin omaan rengastuskansiooni tuon pikuruisen kartan ja kirjoitin sivun verran innostunutta kuvausta kottaraisesta ja sen rengaslöydöistä ylipäättään ja omastani erityisesti. Ei isä eikä äiti ikinä kommentoineet tietosanakirjasta puuttuvaa karttaa, ei kai ollut aihetta tarkistaa mitään asiaa juuri B:n kohdalta.

Vauhti sen kuin parani, kun Jussin kanssa päästiin Signilskärille lukiolaisina 1956. Täriseyttävää oli lukea Linkolan Penan, 138, Signilskärin raportteja paikan päällä. Lähes kaikki oli kirjoitettu på svenska, mikä kuitenkin auttoi käytännön ruotsinkielen oppimista. Lågskärin raportti vuodelta 1954 oli kuitenkin suomeksi: Kaunokirjallista kuvausta yksityiskohtaisesti jännittävistä havainnoista ja ilmiömaisista rengastuksista: miten äkkisyöksyllä napataan sarvipöllö, joka yllättyneenä takertuu varpaastaan katajanoksaan jne. (Olen yrittänyt samaa kallion takaa heittäytymällä. Hyvä, ettei henki mennyt kompastuessani syöksyn päätteeksi kallionkohoamaan ja kolistelllessani Zeissit kaulassa pää edellä louhikkoon.) Penan tekstejä lukiessa oma riittämättömyys vastaaviin

suorituksiin alkoi epäilyttää. Se oli kuitenkin pakko hyväksyä. Paha juttu, kun esikuvana on niin hyvä, ettei pääse pistämään paremmaksi!

Tuolloin aloin käsittää hyvien raporttien merkityksen. Havaintomerkintäni muuttuivat aikaisempaa täsmällisemmiksi. Uusiin paikkoihin ja tarunhoitoiselle Lågskärille ainakin oli päästävää. Sinne päästiinkin Jussin kanssa vielä majakanvartijoiden aikaan merenkulkuhallituksen Valvojalla ja kapteenin pöydässä ruokailen kuten Penakin. Tuli Aspskärin, Signilskärin useasti, joku jakso Penankin apurina, tuli Lågskärin, jopa ypyöksin majakan jo autioiduttua ja ennen kännykkäaikakautta. Haaksirikkooutuneita varten oli kyllä iso rovio koottuna ja muoviin tiukasti sidotut tulitikut saunaan kätkeytyinä yhteydenottoa varten. Tuli myös Valassaaret Hildénin Olavin apulaisena. Kolmas vastaus kysymykseen, miksi? On suunnattoman tärkeää, että pääsee kunnan oppiin. On tärkeää, että on mestareita ja niillä oppipointia. Minulla on ollut maan parhaat mestarit. Jos ei tullut mestaria itsestään, niin eipä mahdollisuuksia ainakaan voi syyttää.

Olin ensimmäisten lintuverkkoja saaneiden joukossa. Melkein ensimmäisellä pyyntikerralla sain Rybatshijissa rengastetun lehtokertun pesimäpaikalta. Alkuvaiheessa verkot ja renkaat kulkivat linturetkillä aina mukana. Juutalaisella hautausmaalla sattui syksyllä istumaan varpuspöllö korkealla tiheässä lepikossa. Ei ollut muuta mahdollisuutta pienessä lepikossa kuin vetää verkko suoraan varpuspöllön alle. Aivan älytöntä siis. Sen verran oli jo kokemusta, että lintuasemilla saa lähtevän tiaisparven vielä korkealta taivaalta takaisin verkkometsikköön, kun heittää puukalikan tai lätjän suoraan korkealle ilmaan. Siispä kalikka käteen ja siitä ilmaan. Jotenkin heitto tiheässä lepikossa kilpistyi oksistoon ja syksyiset lepänlehdet varisivat sateena. Mutta kas kummaa! Varpuspöllö syöksyi pystysuoraan alas päistikkaa verkkoon! Ensimmäinen varpuspöllörengastukseni ja pian ensimmäinen varpuspöllölöytöni ja siten löytöprosentiksi täysi 100. Eikä hullumpi ollenkaan, Leningradista se löytyi ja saatapa olla vieläkin ainoa ulkomainen varpuspöllölöytö. Tässä neljäs vastaus kysymykseen: miksi? Aina kannattaa yrittää, onnistuminen kannustaa yhä uusiin mielikuvitusta kiehtoviin luoviin ratkaisuihin. Lintujen rengastus on rajattoman luovaa, haastavaa, mutta silti käytännön läheistä tekemistä. Siinä voi jok'ikinen rengastaja pätevoitää ylittämättömäksi asiantuntijaksi omassa luokassaan.

YLIOPISTON ELÄINTIETEELLINEN MUSEO
HELSINKI

11.11.1954
Koulul. Ilkka Stén
Runebergink. 46.B
Helsinki

Ilmoitan täten, että museon renkaalla A 52540 3.6.1954 Hyvinkään Huppulinnassa (Rajanotkossa) merkitsemänne kottarainen on tavattu 3.11.1954 Ekeren nimisellä paikkakunnalla (Prov. Anvers) Pohjois-Belgiassa. 1630 km SW!

Museon terveisin
G. Nordström
Fil.maist.

7409—51/20.

Löytöilmoitus rengastetusta kottaraisesta.

Rengastustoimistossa pomona 1966–1973

Olin jo pikkupoikana leimautunut museon jännittävään hajuun ja parkettilattioiden narinaan. Opiskeluaikana leimautuminen vain vahvistui. Aina roikuttii, jopa luentojen väliajat, rengastustoimistossa selaamassa löytöjä, mutta myös toissaan auttamassa museon ”pieniä miehiä” Nordströmiä, Henttistä ja Lindströmiä, kaikki vähän lyhykäisiä varreltaan.

Rengastustoimiston johtajan Göran Nordströmin äkillisesti kuoltua kesällä 1966 tuli rengastustoimiston johtajan paikka auki. Hildénin Olavin ja Saurolan Peran, 227, kieltäytyttyä, tuli minulle elämäni paikka. Toisen kuolo, toisen leipä, sanottiin minulle, kun paikkaa tarjottiin. Tosiasiassa tunsin rengastustoimiston systeemit läpikotaisin ja hiljalleen oli ehdoteltukin Nordströmille pikkuparannuksia. Voisiko suurempaa onnea 26-vuotiaalle enää sattuaakaan? Esikoinenkin oli juuri syntynyt. Tulevaisuuden sävelet olivat selvät. Paikat kuntoon ja rengastajatkin järjestykseen. Numerot rengastajille aakkosjärjestyksessä. Pulmia aiheutti museon kustoksen ja professori Lars von Haartmanin numerointi. Lopulta annoin Bergmanille numeron 0, koska hänhän allekirjoitti luvat eikä ollut sopivaa, että hän olisi tavanomaisella numerolla listoilla, perustelin Jösselle. Lars von Haartman sai ykkösen ja minulle itselleni tuli 243. Tässä viides vastaus kysymykseen, miksi olen rengastaja ja nimenomaan numero 243.

Rengastajille tuli kuvalliset luvat ja pitkän pitkät uudet rengastusohjeet. Sattumarengastajia kehoitettiin palauttamaan renkaat. Moni lopetti, mutta monille aktiivirengastuksen jättäneille jäi vielä karhuamisesta huolimatta renkaita kasapäin. Niistä tuli löytöjä joskus ja rengastustietoja piti kysellä rengastuksensa lopettaneilta. Kysyin myös v. 1969 Niilo Timosen rengastamasta linnusta saamatta vastausta. Peräti ällistyin, kun nyt keväällä 1999 Mikkelissä pitämälläni lintukurssilla hänen tyttärensä Kaisa Timonen toi 30 vuotta sitten lähettämäni kirjeen, ison pussillisen edesmenneeltä isältään jälkeenjääneitä renkaita ja alkuperäis-muistiinpanot käytetyistä renkaista. Näin selvittämättömät asiat voivat aikojen päästä loksahda kohdalleen.

Uusi järjestys aiheutti hauskojakin mielenilmauksia. Sahin veljekset lähettivät rengastuslupiinsa kuvansa vangin puvuissa. Tuli S-rengas naurulokeille (narsistisesti tietenkin S, josta varasin 50 ensimmäistä omiin rengastuksiini). Tuli en-

simmäiset teräsrenkaat. Tuli EURING ja sen ensimmäiset kokoukset, tuli ATK ja määrättömät määrät reikäkortteja. Vain Leena-vaimoni tietää miten älyttömästi tein töitä vanhan lippu-lappusysteemin muuttamisessa. Hyytiän Kalevi ja Lokin Juhankin, 143, väänsivät aika tavalla töitä reikäkorttipinojen kanssa. Tuli myös rengastajakokoukset. Sen idean nappasin Englannista, sikäläisessä rengastajien kokouksessa käydessäni. Sehän toimi heti ja siitä olen ylpeä. Rengastajakokoukset on kuudes vastaus kysymykseen, miksi? Eipä taida löytyä niin heterogeenisestä lähtöaineistosta toista niin homogeenista, asiantuntevaa ja rakentavaa porukkaa.

Rengastustoimiston aikana sai kokea tosi jännittäviä juttuja. Kerran minulle soitettiin huhtikuun puolivälissä Hauholta ja kerrottiin, että sinitiaisen poikanen oli pudonnut pesästä. Koska oli vielä melkein talvi, ei juttu voinut pitää paikkaansa. Soittaja, Rea-niminen nainen, vakuutti, että hän oli nostonut poikasen maasta ja emojen ympärillä varoitellessa oli työntänyt sen pöntön lentoaukosta sisään. Vappua viettämään mentiin Sauroloitten upeaan Koivurantaan Hauholle. En muista hyväksyttiinkö Rean luona käynti järven toisella puolen minun ohjelmanumerokseni, mutta ohjelmanumeroksi varmasti. Tulitiin pihaan, Rea osoitti pöntön, tikkaat pystyyn ja minä pöntölle, sinitiaisia ei missään, katto auki ja pönttö typötyhjä, lukuun ottamatta pienen pientä supussa olevaa männynkäpyä, jonka tyvipuolessa oli pieni kannan pätkä kuin linnun nokka! Siinä poikanen! Suomen varhaisimman sinitiaispoikueen rengastus siis jäi. Sanoin pöntön olevan tyhjän, näytin kävyn vaivihkaa porukalle ja pelkäsin hirveästi, pystyykö Saurola pitämään tällä kertaa naurunsa ilman tavanomaista alkupidätyksen jälkeistä räjähdystä. Reaa ei suuremmin nolostettu, mutta kyllä paluumatka Koivurantaan oli aika-moista ilonpitoa.

Pari juttua, jotka eivät liity rengastukseen, mutta rengastustoimistoon ja edelliseen Rea-sarjaan kylläkin. Aika varhain keväällä, kuitenkin jo maan paljastuttua toimistoon soitettiin ja soittajarouva kertoi löytäneensä Talista oudon matosähikäisen, joka pallona tekee hyökkäyksiä eri suuntiin. Mikä se on ja onko se vaarallinen? Kehotin panemaan purkkiin ja tuomaan museoon. Rouva vähän epäröi, mutta rohkaisin häntä, vaikka olin pelkkänä kysymysmerkkinä. Eipä aikaakaan, kun rouva tuli purkkeineen, varoitti avaamasta ja vettäytyi taaksepäin, kun kaadoin otuksen

pöydälleni. Toden totta. Lähes tomaatin kokoinen kelmeän vaalea pallo irtipäästyään syöksähteli pöydällä sinne tänne ja mato levisi sykäyksittäin yhä pidemmäksi. Elävä se ei ainakaan ollut, mutta mikä ihme... Pian raksutti: Golfpallo ilman koossapitävää kuortaan. Kuminauhakerä purkautui pallon sisuksista kuivuuksaan!

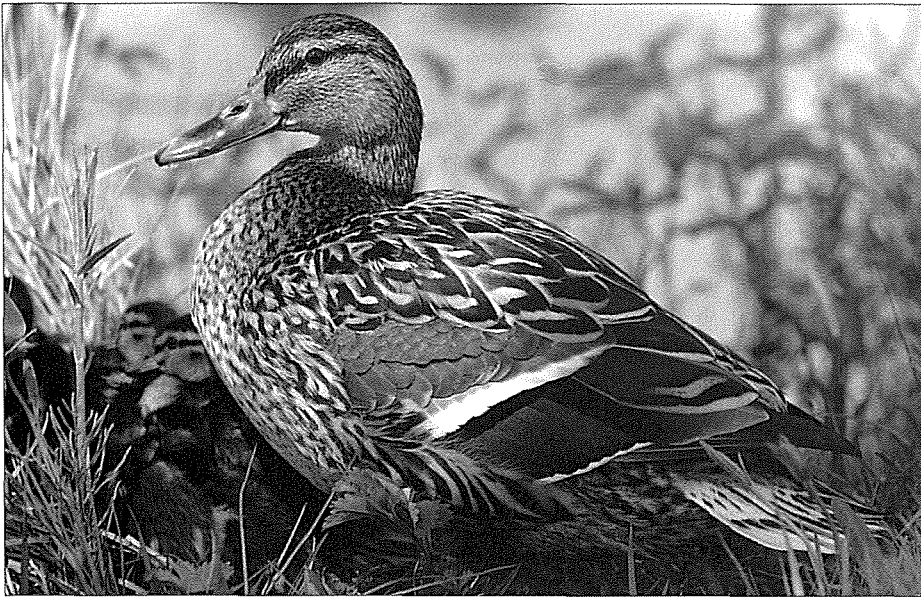
Istuttiin vuosia myöhemmin rengastustoimistossa Peran huoneessa. Yhtäkkiä Taidehallin kattoa hipoi jotakin joka liikkui varisten syöksyillä kohti. Ehdin nähdä tummassa linnussa selvät valkoiset siivillä, kotkaluukut, Pera näki kuulemma valkoista yläperässä. Minä karjaisin naapurihuoneeseen: Pojat!, mutta Pera esteli. Jälkeenpäin kuultiin, että Helsingissä oli tuolloin kilju-kotka ollut liikkeellä eri puolilla. Tämä juttu ei selvinnyt koskaan, eikä toimiston pojillekaan kerrottu sitten mitään. Ymmällä oltiin. Näillä vaan halusin sanoa sen, että kriittinen asenne pitää olla kohdallaan, eikä kaikki mitä näkee olekaan ehkä sitä miltä se näyttää. Ikinä ei ole selvinnyt esimerkiksi Iso-saarella rengastettujen sinipyrstöjen to-tuus. Seitsemäs syy siihen miksi olen rengastaja, on se, että oheistoimintana voi satua mitä vain yllättävää.

Vähän koetin tehdä tutkimustakin. Mappikaupalla tuli sorsien talvehtimisaineistoa. Tom Helenius rengasti kanssani uutterasti Helsingin sorsia. Martti Hariokin, 347, pisteli sorsille renkaita markan kappale. Rengas- ja kontrollilöytöjäkin kertyi niputtain. Väirengastin talitiaisia ja kokoilin aineistoa nokkimisjärjestyksestä mappiin. Kahdeksas syy siihen, miksi olen rengastaja on se, että tiedän sen olevan tutkimuksen hyödyllinen apuväline!

Rengastustoimiston kauteni loppupuolella oli aika kovat yhteenotot Hildénin Olavin kanssa. Kun homma alkoi muuttua krooniseksi hain ympäristönsuojelun tarkastajan paikkaa ja kohtalo heitti Mikke-liin. Sekin oikeaan aikaan, sillä jälkeenpäin ajatellen, kukapa olisi paremmin selvinnyt toimiston siirtämisestä lopulliseen tietotekniikan aikakauteen kuin Pera.

Mikkelissä

Mikkelissä alkua oli kovaa. Ihan toisenlainen työ ja asuin- ja työympäristö. Perhekin asui puolitoista vuotta vielä Helsingissä. Kovina ja vaikeina aikoina linnut ovat minulle suunnattoman tärkeitä. Mikkelin juttuja oli varisten rengastus häkillä. Heikki Lehtosen ja Arto Hämäläisen, 415, kanssa leimattiin variksia satamäärin.

Sinisorsiakin tuli rengastettua – onkohan tällä rengas jalassa? © Pasi Parkkinen

Jaanan Erkin naakka Hämeestä tuli kontrolloiduksi ohessa. Siitä taisi alkaa naakkojen Mikkelin valloitus. Elävien olentojen kanssa puuhailu, rengastus, pitää konkreettisesti elämässä kiinni. Rengastaminen ei kertakaikkiaan suju, ellei siinä ole täysillä mukana. Aika häipyä, ollaan tässä ja nyt. Murheet karkoittuvat ja ajatukset kiinnittyvät juuri sillä hetkellä tapahtuvaan. Turvallista ja rauhoittavaa. Ollaan luontoäidin sylissä kuin pikkupoika oman äidin sylissä. Sadut alkavat lentää linnun siivin.

Linnut, etäisyys ja aika paransivat haavat ja Olavinkin kanssa tultiin sittemmin hyvin toimeen. EBN:ssä himoväriengaskontrolloija Dirk Raes käyttää viesteissään mottona: *From the trouble of the world I turn to birds*. Voisiko sen paremmin sanoa? Ainakin kolmesta kovasta paikasta ovat linnut auttaneet yli. Siinä yhdeksäs syy rengastajana olemiseen.

Olen joskus aikaisemmin rengastajakokouksessa kertonut kirjosiopista U-54058 ja pajulinnusta U-54059, jotka rengastin peräkkäin SSP:ssä 29.5.1990, kirjosiopon klo 8 ja pajulinna klo 10. Äimistyin, kun ne seuraavana vuonna, 30.5.1991, käytyään ties missä Saharan eteläpuolella, kauempana kuin minä vielä koskaan, tulivat numerojärjestyksessä SSP-verkkoihini: kirjosioppo klo 6 ja pajulinna klo 7. On siinä tehty taivalta, ylitetty Saharat ja Välimeret kahteen kertaan, väistetty myrskyt, autot, varpushaukat ja ties mitkä kissat, apinat ja käärmeet.

Aika ällistytävänä pidän sitäkin, että 17.6.1980 Yleisradion Kesäkatu 2:n

kattoterassilla rengastamani harmaalokki on kontrolloitu 17 vuoden aikana milloin missäkin Töölössä ikkunalaudoilla kyttäilemässä ihmisten eväitä ja että Olli-Pekka Pietiläinen, 878, luki sen samaisen Kesäkatu 2:n ikkunalta paljain silmin 15.8.1996, tosin talon numero on nykyisin Kesäkatu 6. Oma kummallisuutensa siinäkin!

Oudolta tuntui sekin, kun kai puolisen vuotta sen jälkeen kun Alasen Markku, 445, oli pistäytynyt Tiusalassa perheineen yöpymässä, kontrolloin hänen Joensuun tienoilla rengastamansa sinitiaisen Tiusalassa. Sitten en enää niin kovasti ihmetellyt, kun sain Jouko Tiussan, 265, rengastaman toisenkin joensuulaisen sinitintin. Ja vaikken ole saanutkaan kolmisiipistä ruokokerttua, olen saanut pähkäiltäväkseni ilmapallorautiaisen ja monenmoista muuta kummallisuutta. Tämä mahdollisuus jatkuvaan äimistelyyn onkin kymmenes hyvä syy olla rengastaja.

Tässä synkässä pahoinvoivassa maailmassa, jossa luonnon ympäristöt muuttuvat hirmuista vauhtia raiskioiksi, ovat linnut elävinä olentoina, niin kauan kuin niitä vielä on, kuitenkin kauniita, kiehtovia ja lähes muuttumattomia. Esteettiset elämykset linnuista on yhdestoista syy olla rengastaja.

Tuudet tekniikat ja uusi optiikka ovat tehneet mahdolliseksi rengastuksesta nauttimisen myös lukemalla renkaita ja saamalla löytöjä aivan eri malliin kuin aikaisemmin. Tosin muistutan, että Jussin kanssa olimme aikaamme edellä, kun luimme harmaalokkien renkaita 1960-luvulla sorsalaskentakierroksilla Kauppato-

rilla kymmenittäin. Nykyisin renkaiden lukeminen ja lintujen yksilöllinen tunnistaminen on paljon helpompaa. Löydöt ovat kahdestoista syy olla rengastaja.

Sitten on vielä lukemattomia muita syitä, ympäristönsuojelusyyt ehkä tärkeimpänä kaikista.

Loppukommentit

Pari juttua on jäänyt kaivelemaan vuosien varrelta. Ensinnäkin se, että en saanut kontrolloiduksi pesivää renkaallista vanhaa punavarpuskoirasta Tuusulassa 1960-luvulla (mistä ihmeestä sekin olisi voinut olla peräisin?), toiseksi kaivelee se, että Mikkelin mlk:n Tiusalassa 1980-luvulla keväällä pihan läpi muuttaneen pyrstötiäisparin renkaallinen lintu meni vain vähän verkon ohi. Ja sitten kaivelee se, että kun löysin Pallastunturin merikotkan pesän, ensimmäisen Lapin pesän kautta aikojen v. 1965, Penan mielestä pojat olivat vielä liian pieniä rengastettavaksi ja hän rengasti ne myöhemmin yksin.

Päätän esitykseni, en luettelemalla enää enempiä syitä kuin vain yhden, joka on siteeraus J. Korpivuopion tosi hyvästä ja aivan liian vähän huomiota saaneesta jutusta Suomenselän Linnuista 1978:3, ”Lintututkija Bertil von Skipofin elämästä”, joka aika tarkkaan sopii myös rengastaja numero 243:een:

”Tällä hetkellä [hän] ponnistelee esitutkimusten herättämien kysymysten parissa. Hän ei vielä katso voivansa julkaista mitään lopullista, sillä hän ei vielä tiedä tarpeeksi. Hän on harrastelijana päässyt vain hiukan kurkistamaan lintujen elämään, eikä ole saanut selville mitään erityisen valaisevaa lintujen suuresta, ihmeellisestä maailmasta. Mutta hän uskoo saavansa vielä joskus selville melkein kaiken.”

Lopuksi kiitän vaimoani Leenaa ja tyttäriäni Tiiaa ja Sirjeä sekä lapsenlapsiani Eemeliä ja Mimosaa siitä, että olette kestäneet, tehneet mahdolliseksi ja eläneet yhdessä kanssani monet suurenmoiset rengastustapahtumat. Monesti on tullut kiire rengastusten vuoksi, muttei ehkä mistään tärkeästä ole myöhästetty kuitenkaan...

Kirjoittajan osoite

Puuskansaarentie 17
50100 Mikkeli

Saapunut 31.1.2000